

Localizing security standards using international ISO standards in Isfahan ecotourism

Zahrasadat Esmaelian*

Assistant Professor, Geography and urban planning, Higher Education Institute of ACECR, Isfahan branch, Isfahan, Iran

Abstract

Insecurity, potential threats, and lack of sense of security lead to dissatisfaction and lack of confidence among citizens, especially tourists. Therefore, by utilizing the international security standard ISO and its localization, it is possible to provide services and create sustainable security. The aim of this study is to localize security standards and make them compatible with international security standards in ecotourism. The approach of this research is a mixed (qualitative-quantitative) approach, and document exploration techniques and interviews (in the form of the Delphi method) were used to collect data. Also, exploratory factor analysis was used to screen items and select the main items. The results of this study show that “maintaining and strengthening security and safety” has the highest rank. Also, among the independent variables, the construct “potential security and safety risks in tourism” is the most important. Another finding of this study is that the construct of “feeling of security” has the greatest impact on the goal construct (security), meaning that security is meaningful when the tourist feels it. Finally, in the final neural network model, it was determined that the three constructs of “rules regarding security and safety”, “potential safety and security risks in tourism” and “tourism in a standard location” have an impact on the construct of “security”.

Keywords: Localization, International security standard, Ecotourism, Isfahan

Citation:

Esmaelian, Z. (2024). Localizing security standards using international ISO standards in Isfahan ecotourism. *Journal of Urban Studies on Space and Place*, 8(30), 63-81. <https://doi.org/10.22034/jspr.2024.2036464.1073>

DOI: <https://doi.org/10.22034/jspr.2024.2036464.1073>

URL: https://jspr.jdisf.ac.ir/article_715441.html?lang=en

Copyrights:

©2023 by the authors. Published by Journal of Urban Studies on Space and Place.

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions

of the Creative Commons Attribution 4.0 International

(CC BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)).

بومی‌سازی استاندارد امنیت با بهره‌گیری از ایزوهای استاندارد بین‌المللی در بوم‌گردی اصفهان

زهرا سادات اسماعیلیان*

استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی استان اصفهان، اصفهان، ایران

چکیده

نامنی، تهدیدات بالقوه و عدم احساس امنیت به نارضایتی و عدم اطمینان خاطر شهروندان، به‌ویژه گردشگران منجر می‌شود. بنابراین از طریق بهره‌گیری از ایزوهای استاندارد بین‌المللی امنیت و با بومی‌سازی آن می‌توان موجبات خدمات‌رسانی و ایجاد امنیت پایدار را فراهم کرد. هدف این مطالعه، بومی‌سازی استانداردهای امنیت و مطابقت آن با استانداردهای بین‌المللی امنیت در بوم‌گردی است. رویکرد این پژوهش ترکیبی (کیفی- کمی) بوده و از تکنیک‌های کاوش در اسناد، و مصاحبه (در قالب روش دلفی) برای گردآوری داده‌ها بهره‌گرفته شده است. هم چنین برای غربال آیت‌ها و انتخاب آیت‌های اصلی، از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شده است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد «حفظ و تقویت امنیت و ایمنی» واجد بالاترین رتبه است. همچنین در بین متغیرهای مستقل سازه «خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری» بیشترین اهمیت را دارد. یکی از یافته‌های دیگر این مطالعه این است که سازه «احساس امنیت» بیشترین تأثیرگذاری را بر سازه هدف (امنیت) دارد، عبارت دیگر امنیت زمانی معنا دارد که گردشگر آن را احساس کند. در نهایت در مدل نهایی شبکه عصبی مشخص شد که سه سازه «قوانین در خصوص امنیت و ایمنی»، «خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری» و «بوم‌گردی در محل و موقعیت استاندارد» بر سازه «هدف امنیت» تأثیرگذارند.

واژگان کلیدی: بومی‌سازی، استاندارد بین‌المللی امنیت، بوم‌گردی، اصفهان.

یکی از الزامات یک مقصد گردشگری خوب، تضمین امنیت و ایمنی آن است. گردشگران بازدید از مقصدی را انتخاب می‌کنند که تضمین امنیتی خوبی ارائه می‌دهد. مقصد گردشگری که هیچ تعهدی به ارائه تضمین امنیتی برای بازدیدکنندگان خود ندارد، نارضایتی گردشگران را برمی‌انگیزد؛ زیرا گردشگران از عدم امنیت خود می‌ترسند (Hany, 2019). حفظ و تأمین امنیت در گردشگری، که افراد از ملیت‌ها و مذاهب مختلف در آن شرکت می‌کنند، نقشی مهم در گسترش کمیت و کیفیت آن در سال‌های آتی خواهد داشت (افتخاری، ۱۳۹۳). تعیین سرانه و استاندارد، ابزاری برای مدیران و کمک جهت هم‌سوسازی نیازهای امنیتی با معیارهای بین‌المللی بوده و اهمیت به آن، به ارائه خدمات بهتر به گردشگران منجر می‌شود. در راستای رسیدن به مدیریت مطلوب در زمینه گردشگری، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی دقیق در این زمینه و شناخت نیازهای گردشگران، تشخیص، اجرا و نظارت مستمر بر استانداردها جزء جدانشدنی دستیابی به این اهداف است (ایمانی خوشخو و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۰). بنابراین به منظور پوشش مناسب و عملیاتی بودن سرانه‌ها باید کلیه نیازهای امنیتی ایشان را مد نظر قرار داد تا در صورتی که گردشگر و مسافر مشخصی وارد مقصد گردشگری شد، مشخص شود به چه حداقل‌هایی در این زمینه نیازمند است.

مسئله ما در این مطالعه عدم وجود و پیاده‌سازی یک مدل جامع و بومی در حوزه مدیریت امنیتی است. موضوع بومی‌سازی استاندارد امنیت، بسیار پیچیده و بستگی به عوامل بسیاری مانند: سطح توسعه‌یافتگی کشورها، توان اکولوژیکی منطقه برای ارائه خدمات، قوانین جاری و خواسته‌های گردشگران دارد و به‌سختی

می‌توان اعداد قطعی برای آنها ارائه کرد.

مهم‌ترین هدف این مطالعه بررسی این پرسش است که چگونه می‌توان استانداردهای امنیت را نهادینه، کاربردی و بومی‌سازی کرد تا گردشگری در ابعاد امنیت، یکپارچگی و پایداری حفظ شود. این پژوهش در پی تلفیق دو شاخه مدیریت امنیت و برنامه‌ریزی گردشگری است، به‌گونه‌ای که از نتایج کاربردی آن حصول امنیت در حوزه بوم‌گردی باشد.

بنابراین در تشریح مسئله پس از توضیح مؤلفه‌ها و استانداردهای سیستم مدیریت بین‌المللی امنیت گردشگری و شناسایی شاخص‌های کلیدی ضمن مرور تعاریف و استانداردهای موجود مرتبط، عوامل مؤثر شناسایی و میزان همبستگی آنها از نظر خبرگان و کارشناسان به تصویر کشیده می‌شود و در آخر این عوامل در قالب مصاحبه مورد سنجش کارشناسان حوزه مدیریت امنیت گردشگری قرار می‌گیرد و پس از تحلیل مطالب و رتبه‌بندی عوامل، راهکارهای بومی‌سازی استانداردهای بین‌المللی امنیت ارائه می‌شود.

مبانی نظری

سابقه موضوع استانداردهای بین‌المللی امنیت در بوم‌گردی به تدوین استانداردها برمی‌گردد. اما در زمینه بومی‌سازی این استانداردها تقریباً پژوهش مشخصی صورت نگرفته است. این مفهوم در حوزه گردشگری دارای اهمیت بسزایی است؛ زیرا هم بر رفتار و تصمیم‌گیری گردشگران تأثیر می‌گذارد و هم نقش عمده‌ای بر سطح رضایت آنها از سفر دارد (Hakeem et al., 2018). این بخش در سه قسمت شامل: مکتب کوپنهاگ، استاندارد امنیت در گردشگری و امنیت محیطی در خصوص گردشگران تنظیم شده است.

مکتب کوپنهاگ

برای تمرکز بر چهارچوب مورد بحث از امنیت، از

نظریهٔ مربوط به مکتب کوپنهاگ بهره گرفته می‌شود. این مکتب تنها حوزهٔ مطالعاتی است که صرفاً مبتنی بر مطالعات امنیتی است و همچنین جزء اولین مکاتبی است که در راستای پایه‌گذاری جایگاهی مستقل برای مطالعات امنیتی تلاش کرده است و مطالعات امنیتی را از مطالعات استراتژیک تفکیک و آن را ذیل روابط بین‌الملل و مطالعات استراتژیک را ذیل مطالعات امنیتی قرار داده است.

با توجه به آموزه‌های مکتب کوپنهاگ می‌توان نتیجه گرفت که امنیت، مفهوم توأمان ذهنی و عینی است. این اصل دو پیامد خواهد داشت: اول آنکه، آستانهٔ امنیتی دولت-ملت‌ها متفاوت از یکدیگر تلقی خواهد شد و دوم اینکه، شناخت نحوهٔ ادراک و اندیشهٔ دیگران در خصوص امنیتی ساختن یک موضوع توسط یک بازیگر دیگر مهم تلقی خواهد شد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت اصل بین ذهنی بودن امنیت، یک تکلیف دوطرفه ایجاد می‌کند (ضرغام بروجنی و همکاران، ۱۳۹۷).

همچنین مکتب کوپنهاگ تک‌بعدی بودن امنیت را با قاطعیت زیر سؤال برده و معتقد است تأکید بر بعد نظامی امنیتی تأثیر عمیقی بر نظامی شدن مطالعات امنیتی گذاشته و آن را به حوزهٔ جنگ نزدیک کرده است. این مکتب با طرح امنیت در پنج حوزهٔ نظامی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی-اجتماعی و زیست‌محیطی عملاً مفهوم تک‌بعدی بودن امنیت را به کناری می‌نهد (Bayat, 2009).

استاندارد امنیت در گردشگری

استانداردها زبان فنی هستند که تمامی مشاغل جهانی جهت ارائهٔ خدمات و تولید بهتر از آن بهره می‌برند. سازمان استاندارد بین‌المللی ISO، استانداردهایی در خصوص صنعت گردشگری، همین‌طور گردشگر،

تعریف کرده است. استاندارد خدمات گردشگری در سه حوزهٔ مجزا، استانداردهای فنی، کیفی-آموزشی و استانداردهای محیطی، مطرح است (موسوی و همکاران، ۱۳۹۴). با رونق بیشتر مسافران و دسترسی بیشتر به مسافرت‌ها، تخمین زده می‌شود که بخش گردشگری در دههٔ آینده عملکرد بهتری در اقتصاد جهانی داشته باشد. بنابراین جای تعجب نیست که بیشتر کشورها به دنبال توسعهٔ بخش گردشگری خود برای کسب بهرهٔ بیشتر از این فرصت‌اند (فیض‌پور و همکاران، ۱۳۹۱).

بوم‌گردی

صنعت گردشگری و بوم‌گردی نیز در ایجاد فرهنگ صلح بین کشورها همچنین برای کمک به بسیاری از اهداف توسعهٔ پایدار سازمان ملل متحد و در نهایت در جهت جهانی عادلانه‌تر و منصفانه کار می‌کند. وقتی گردشگری به خوبی مدیریت شود، اقتصادی باورنکردنی برای جوامع میزبان فراهم می‌کند (Augustin, 1998). با این حال، تأثیرات منفی بویژه در دو حوزه فرهنگ محلی و محیط‌زیست از عواقب ذاتی این صنعت است.

به همین منظور در برخی از کشورها، مقاصد گردشگری استراتژی‌هایی برای کمک به کاهش فقر و حفظ میراث طبیعی و فرهنگی و جلوگیری از عوارض جانبی تأثیرات گردشگری تنظیم می‌کنند. ایزو تلاش زیادی برای رسیدن به این هدف می‌کند.

گردشگری مبتنی بر طبیعت یا بوم‌گردی سهم فزاینده‌ای از فعالیت‌های گردشگری بین‌المللی را به خود اختصاص می‌دهد. اکوتوریسم یا بوم‌گردی، به طور خاص، نسخه‌ای پایدار از گردشگری مبتنی بر طبیعت است که تلاش می‌کند با مشارکت جوامع محلی، به بازدیدکنندگان آموزش دهد و در عین حال اصلاح

خواب، رژیم غذایی و آب و هوای ناآشنا و قرار گرفتن در معرض عوامل بیماری‌زای جدید تحت استرس هستند. در نتیجه، بیماری در سفر بسیار شایع است، به‌ویژه عفونت‌های گوارشی و تنفسی. این مطمئناً برای کسانی که از مقاصد عجیب‌غریب برای تماشای حیات وحش بازدید می‌کنند صادق است.

حداقل شرایط لازم برای درجه‌بندی گردشگری در یکی از سطوح درجات، دارا بودن سطحی از خدمات و تسهیلات است که باید ضمن سازگاری با بستر و رعایت اصول زیست‌محیطی امکان گردشگری ایمن و پایدار را برای گردشگران فراهم کند. مناطق گردشگری به ۱، ۲ و ۳ درجه‌بندی می‌شوند. درجه بر مبنای امتیازات مکسبه در فرایند ارزیابی تخصیص می‌یابد. در این فرآیند موارد در سه حیطه کلی به شرح زیر ارزیابی می‌شوند:

- امور ساختمانی، تجهیزات و زیرساخت، حمل و نقل و موارد مرتبط با آن ۳۰ درصد از کل امتیازات؛
- امور نیروی انسانی، خدماتی، تأسیسات اقامتی، درمانی و بهداشت و موارد مربوط به آن ۳۰ درصد از کل امتیازات؛
- امور پایداری، رعایت اصول زیست‌محیطی و ابعاد فرهنگی و موارد مربوط به آن ۴۰ درصد از کل امتیازات. جدول شماره (۱)، استانداردهای ایمنی و امنیت در اکوتوریسم (بوم‌گردی) را نشان می‌دهد.

روش پژوهش

این پژوهش با رویکردی ترکیبی از انواع تکنیک‌های گردآوری و تحلیل بهره‌برده است. بدین منظور در مرحله اول با استفاده از تکنیک کاوش در اسناد، اسناد مربوط به ضوابط ایمنی و امنیت در حوزه گردشگری و نوشته‌های صاحب‌نظران مختلف مورد مطالعه قرار گرفت. در این مرحله تلاش شد ارتباط منطقی مورد نظر شناسایی و به تحلیل ارتباط و پیوند میان مفاهیم

یا تخریب منابع طبیعی را به حداقل برساند و به‌طور گسترده از محیط‌های اجتماعی و طبیعی بهره‌مند شود. مطمئناً بیشتر فعالیت‌هایی که به‌طور سنتی مرتبط با اکوتوریسم تلقی می‌شوند، مانند تجربه زیپ‌لاین از طریق یک قطعه جنگل، از نظر فنی با تعریف اکوتوریسم مطابقت ندارند. با این حال، تجربیات واقعی اکوتوریسم، که توسط افراد محلی اداره می‌شود، با پولی که به جوامع محلی برمی‌گردد، از میراث طبیعی و فرهنگی محافظت و حفاظت از تنوع زیستی را تسهیل می‌کند (Hakeem et al., 2018).

امروزه بوم‌گردی و سفرهای ماجراجویی، مانند غواصی، رشدی قارچ‌گونه داشته‌اند. بنابراین در سال ۲۰۱۸ ایزو براساس پیشنهادی از کشور پرتغال استاندارد ۲۰۱۶ (گردشگری ماجراجویی، شیوه‌های خوب برای پایداری، الزامات و توصیه‌ها) را منتشر کرد. این استاندارد توصیف می‌کند که چگونه سازمان‌های بوم‌گردی و جهانگردی به‌طور پایدار فعالیت می‌کنند و اقدامات درست را برای شرکت‌کنندگان و جوامع محلی ترویج می‌دهند. مثلاً می‌توان با برنامه‌ریزی دقیق و ارزیابی ریسک، مانند استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر، آگاهی از مقررات زباله و مناطق دارای اکوسیستم شکننده پایداری محیط‌زیست را تقویت کرد.

خطرات بهداشتی مرتبط با اکوتوریسم هم مشابه و هم متفاوت با سایر تجربیات سفر است. متأسفانه، وقتی مسافران سفری را رزرو می‌کنند، بسیاری خطرات سلامتی مقصد خود را در نظر نمی‌گیرند. راهبردهای بهداشتی پیشگیرانه، مانند توجه به ایمنی غذا و آب، درک منابع و علل عفونت، مصرف داروهای پیشگیرانه در صورت نیاز، و توصیه‌های پزشک اغلب نادیده گرفته می‌شوند. گردشگران همچنین به دلیل اختلال در

جدول شماره (۱): حد ضوابط ایمنی و امنیت در اکوتوریسم (بومگردی)

عنوان	استاندارد ایمنی	استاندارد امنیت
مکان و موقعیت استاندارد	از نظر موقعیت، استاندارد ایمنی اکوتوریسم شامل موارد زیر است:	به منظور تأمین امنیت گردشگران از نظر موقعیت، ضوابط زیر ضروری است: - در مناطق درجه ۱ گردشگری حضور پلیس و نیروی انتظامی و یک مأمور مسلط به زبان انگلیسی لازم است. - مناطق درجه ۲ و ۳ با حضور نیروی نگهبان، انتظامات و حضور افراد بومی امنیت گردشگران تأمین می‌شود. تسلط یکی از مأموران به زبان انگلیسی لازم است. - به ازای هر ۵۰۰ نفر گردشگر حداقل یک نگهبان یا یک مأمور مسلط به زبان انگلیسی لازم است. - در مناطق بیش از ۵۰۰۰ نفر ایجاد پاسگاه - در مناطق کمتر از ۵۰۰۰ نفر ایجاد یک کیوسک پلیس
	* موقعیت اقلیمی	- راه اندازی سامانه هشدارهای هواشناسی بر بستر اینترنت همراه (شبکه موبایل) - مطبوعات و بالاخص مطبوعات تخصصی مسافرت و سایر رسانه‌ها شامل وسایل الکترونیکی، باید در خصوص وقایع و اوضاعی که می‌تواند بر روند گردشگران تأثیر گذارد، اطلاعات صادقانه انتشار دهند و برای انجام این مقصود، ارتباطات جدید و فناوری تجارت الکترونیکی نیز توسعه بیابد.
	* وضعیت روشنایی و طراحی نورپردازی	- روشنایی مناسب یعنی فراهم آوردن نور و روشنایی مطلوب به طوری که در ساعات تاریکی امکان خواندن اعلانات، تشخیص تابلوهای راهنما در محل و نیز توانایی دیدن و پیدا کردن مسیر خود را به راحتی داشته باشند.
	* وجود تابلوهای راهنما در محیط اقامتگاه	- تابلو باید در مکان مناسب و قابل رؤیت نصب شود، نوشته‌های تابلو خوانا و غیر مخدوش باشد، استفاده از تابلوهای تفسیری توصیه می‌شود. وجود زبان دوم ضروری است.
تزیینات های گردشگری	* نصب دوربین های تصویری	- نصب دوربین های تصویری برای تأمین امنیت میهمانان
	* موقعیت زیست محیطی	- راه اندازی سامانه سنجش آلودگی هوا
	- میزان فاصله مراکز تولیدکننده آلودگی و دفن زباله از مراکز بوم گردی می‌بایست حداقل هفت کیلومتر (در صورتی که باد غالب در مسیر نباشد) و حداقل ده کیلومتر، (در صورت وجود باد غالب)، باشد.	- تشکیل جلسات کارشناسی با حضور استادان دانشگاهی، نمایندگان سازمان زمین شناسی و صاحب نظران شاخه سازه. - راه اندازی سامانه هشدار زمین لرزه، سیل و... بر بستر شبکه موبایل.
* زمین شناسی	- تعیین حریم گسل، حریم رودخانه‌ها	- تأسیسات و تجهیزات گردشگری شامل: اقامتگاه‌ها و تفریح‌گاه‌ها * ایجاد انواع خدمات گردشگری در شهرستان نزدیک بوم گردی * مطابق استانداردهای بین المللی، حفاظت، برداشت و اسارت حیات وحش (جانوران، گیاهان و حیات وحش)

عنوان	استاندارد ایمنی	استاندارد امنیت
اقتصاد گردشگری	* مرتبط بودن جمعیت‌های محلی با فعالیت‌های گردشگری و بهره‌مندی عادلانه آنها از مزایای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ایجاد فرصت اشتغال‌زایی در بوم‌گردی و درآمدزایی مطلوب برای مردم محلی * بررسی وضعیت سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده یا در دست انجام	- ایجاد مدیریت همکاری و مشارکت محلی - تشکیل کارگروه حمایت از کارآفرینان محلی و بومی و ترویج محصولات - مأمور اداره اصناف جهت بازدید، نرخ‌گذاری و نظارت بر قیمت‌ها و خدمات پایدار در محل
خدماتی	* خدمات بانکی برحسب عملکرد منطقه - مرکز خرید صنایع دستی و واحد تجاری * ایجاد جایگاه سوخت و CNG	- ایجاد خدمات بانکی سیار در مناطق بوم‌گردی به‌ویژه در فصل گردشگری منطقه - مرکز خرید خرده‌فروشی (سوپر مارکت)
	* محل عبادت - تخصیص فضای مناسب برای اقامت نماز	- در مناطق گردشگری با ظرفیت کمتر از ۲۰۰۰ نفر، احداث یک نمازخانه عمومی با مساحت ۲۰۰ تا ۲۵۰ متر مربع ضروری است. - در مناطق گردشگری با ظرفیت بین ۲۰۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر، احداث یک مسجد با مساحت ۳۵۰ تا ۶۰۰ متر مربع ضروری است. - در مناطق گردشگری با ظرفیت بیشتر از پنج هزار نفر احداث یک مسجد با مساحت ۵۰۰ متر مربع یا دو مسجد با مساحت حداقل ۲۵۰ متر مربع ضروری است.
	* درمانگاه * اورژانس * بیمارستان	- به‌ازای هر ۱۰۰ نفر گردشگر ۲۵ متر مربع فضا لازم است. - به‌ازای هر ۲۵ نفر یک تخت لازم است. - به‌ازای هر ۲۰۰ نفر حضور یک پزشک الزامی است. - به‌ازای هر ۷۵ نفر حضور یک پرستار الزامی است. * داروخانه - حداقل فضای خالص زیربنای ۱۲۰ متر مربع لازم است. - به‌ازای هر ۷۰۰۰ نفر گردشگر یک داروخانه لازم است. - به‌ازای هر ۴۵۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰۰ نفر گردشگر یک بیمارستان در نظر گرفته می‌شود.
تاسیسات اقامتی	* مهمان‌پذیر * هتل یک ستاره * منازل استیجاری * خانه معلم * واحد پذیرایی و رستوران * آلاچیق * کمپینگ	- حداقل مساحت استاندارد ۳۰۰ متر مربع برای منطقه گردشگری درجه ۱ - حداقل مساحت استاندارد ۲۵۰ متر مربع برای منطقه گردشگری درجه ۲ - حداقل مساحت استاندارد ۲۰۰ متر مربع برای منطقه گردشگری درجه ۳ - حداقل زمین جهت احداث هتل یک ستاره ۴۰۰ متر مربع - به‌ازای هر ۱۰۰۰ گردشگر وجود یک رستوران با مساحت حداقل ۲۰۰ متر مربع الزامی است. - واحد پذیرایی بین راهی با هدف ارائه خدمات به‌ازای هر ۸۰ کیلومتر یک واحد پذیرایی نیاز است. - به‌ازای هر ۲۰ هزار نفر گردشگر یک مجموعه ده هکتاری کمپینگ لازم است.
حاذیه طبیعی	* اقدامات مؤثر به‌منظور حفاظت از محیط طبیعی * انجام اقدامات مؤثر به‌منظور حفاظت از تنوع زیستی منطقه لازم است.	- اجرای گشت طبیعت‌گردی با حضور راهنمای مورد تأیید وزارتخانه میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری و مسلط به زبان انگلیسی در منطقه صورت بگیرد.

عنوان	استاندارد ایمنی	استاندارد امنیت
زیارتگاه	* مخابرات	- پوشش و تأمین آنتن دهی مناسب اینترنت
	* خدمات رفاهی - با توجه به هزینه‌های تعمیر و نگهداری هر سرویس بهداشتی باید حداقل چهار چشمه داشته باشد.	- سرویس بهداشتی: به ازای هر ۳۰ نفر یک چشمه لازم است. در هر سرویس بهداشتی باید حداقل یک چشمه مردانه و زنانه به صورت مناسب‌سازی شده برای افراد کم توان و معلول در نظر گرفته شود.
	* آسفالت معابر * آب - استفاده از شیرآلات کم مصرف - مدیریت پساب‌ها	- تأمین زیرساخت‌های لازم جهت مدیریت بحران، تاب‌آوری منطقه و ارائه گزارش در خصوص مخاطرات و حوادث مرتبط در منطقه - انجام اقدامات لازم آب به‌ازای هر نفر ۲۰۰ لیتر روزانه
	* برق * فاضلاب - سیستم‌هایی در نظر گرفته شود تا اطمینان حاصل شود که زباله‌های حاصل از مناطق گردشگری به حداقل می‌رسد و دوباره بازیافت می‌شوند. - روش‌هایی برای به حداقل رساندن آلودگی ناشی از فاضلاب، روان‌آب، فرسایش، سروصدا، نور، مواد مضر، ترکیبات تخریب‌کننده اوزون و آلودگی هوا، آب و خاک اجرا شود.	- به‌ازای هر منطقه فعال سالانه ۳۵۰۰ وات ساعت در نظر گرفته شود. - نورپردازی مناسب منطقه جهت تأمین روشنایی محیط، همچنین بیشترین صرفه‌جویی در مصرف انرژی و کمترین آلودگی را در منطقه داشته باشد.
دسترسی و حمل و نقل	* پایانه * حمل و نقل محلی * راه‌آهن - ارتقای خطوط و کیفیت شبکه ریلی جهت سهولت دسترسی به منطقه * فرودگاه - فرودگاه به درجاتی بین یک تا سه دسته‌بندی می‌شود که این دسته‌بندی بر حسب تعداد مسافر سالانه سنجش می‌شود.	- همکاری متخصصان گردشگری با مراجع دولتی در خصوص ایمنی و امنیت نسبت به تصادفات، پوشش درمانی و امنیت غذایی و حصول اطمینان از وجود سیستم مناسب بیمه. - تسهیلات فرودگاه به‌ویژه پایانه مسافری، باید به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی، برآورد و طراحی شود که با تقاضای مسافر در سال افق برنامه‌ریزی و پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت سازگار باشد.
	کدهای اخلاق	- ارزش‌های اخلاقی و متعارف در خصوص مذاهب، باورهای فلسفی و اخلاقی، احترام به قوانین، رسوم و عادات، سنن اجتماعی و عادات تمامی مردم، اقلیت‌ها و فقرا باید شناسایی و محترم شمرده شوند. - احترام به تساوی مرد و زن و بالاخص ترویج حقوق فردی گروه‌های آسیب‌پذیر از قبیل کودکان، سالم‌خوردگان، معلولان، اقلیت‌های قومی و مردم بومی. - کاهش فشار فعالیت‌های گردشگری بر روی محیط در مواقع هجوم گردشگران و تلاش جهت حفظ توازن در این خصوص به‌منظور زیاد کردن اثرات سودمند آن بر صنعت گردشگری و اقتصاد محلی. - به رسمیت شناختن اکوتوریسم و هدایت و غنای وضع گردشگری در آن، ضمن محترم شمردن میراث طبیعی و جمعیت محلی و حفظ ظرفیت موجود در محل‌های مذکور.

(مأخذ: شاهیوندی، ۱۴۰۰)

مورد نظر پرداخته شود. سپس پرسشنامه بخش کیفی طراحی شد. در این مرحله از روش دلفی استفاده شد. هدف از این روش شناسایی موانع حقیقی امنیتی در حوزه گردشگری است. برای دسترسی به مطمئن‌ترین و نزدیک‌ترین اولویت‌ها در این زمینه، از این تکنیک در چهار مرحله استفاده شد.

در مرحله اول پرسشنامه باز، حاوی یک سؤال درخصوص موانع موجود در امنیت حوزه گردشگری از دیدگاه متخصصان در اختیار پاسخگویان قرار گرفت. پس از دریافت پاسخ و بررسی دیدگاه‌های متخصصان در مرحله اول، گویه‌های مشابه یا نزدیک به هم، در یکدیگر ادغام و به صورت پرسشنامه‌ای بسته در قالب ده گویه، مجدداً، مورد مصاحبه از متخصصان قرار گرفت و از آنها خواسته شد با استفاده از طیف لیکرت به رتبه‌بندی بپردازند. در مرحله بعد، پس از تحلیل نتایج به دست آمده از پرسشنامه دوم، مجدداً پرسشنامه اصلاح شد و در اختیار متخصصان قرار گرفت. هدف پرسشنامه سوم رسیدن به اجماع بود. در این پرسشنامه از پاسخگویان خواسته شد موافقت یا مخالفت خود را با هر کدام از این گونه‌ها نشان دهند. در این مرحله، میزان موافقت متخصصان با هر یک از گویه‌ها سنجیده شد که تنها یک گویه، مقدار آن کمتر از ۵۰ درصد موافق بود. در مرحله چهارم نیز جهت رسیدن به اجماع در مورد آیت‌های باقیمانده، پرسشنامه چهارم که حاوی گویه‌های تعدیل شده در پرسشنامه سوم است، در اختیار متخصصان قرار گرفت و از آنان خواسته شد تا موافقت یا مخالفت خود را با این گویه‌ها ابراز کنند تا در نهایت بتوان به اجماع نهایی درخصوص موانع امنیتی حوزه گردشگری رسید.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات نیز آماره‌های توصیفی میانگین، انحراف معیار و ضریب پراکندگی با

استفاده از نرم‌افزار مدنظر قرار گرفته است. در نهایت بیست و یک متغیر در زمینه استانداردهای امنیت در بوم‌گردی و داده‌های مورد نیاز تهیه و پایگاه اطلاعاتی لازم در محیط نرم‌افزاری IBM SPSS STATISTICS 26 تشکیل شد. همچنین مدل پیشنهادی با نرم‌افزار MAXQDA2020 طراحی شده است. در ادامه، به منظور تحلیل وضعیت اجرای استانداردهای امنیت از ضریب همبستگی و مدل رگرسیون چندمتغیره استفاده شد تا نقاط ضعف مشخص شود. در نهایت پارامترهای ضعیف امنیت مشخص و سپس از طریق روش دلفی نحوه بومی‌سازی تعیین شد.

برای دسترسی به نتایج معتبر، جامعه مورد مطالعه در این پژوهش از میان افرادی انتخاب شد که از نزدیک با مسائل گردشگری مواجه و به عبارت دیگر، با مشکلات و ارائه راهکارهای مناسب در این بخش به خوبی آشنا بوده‌اند. جامعه مذکور شامل کلیه اعضای ستاد دائمی تسهیلات سفر و یا نمایندگان آنها و متخصصان در حوزه گردشگری بوده است. حجم نمونه با معیار اشباع داده‌ها و تحلیل آنها مشخص شد. در این شیوه نمونه‌گیری بدون هیچ محدودیتی در تعداد مشارکت‌کنندگان ادامه می‌یابد تا اشباع داده به دست آید. اشباع داده زمانی اتفاق می‌افتد که نمونه جدید نتواند اطلاعات جدیدی درباره مفاهیم، مقولات و یا ارتباط آنها ارائه کند (خنیفر و مسلمی، ۱۳۹۶: ۲۱۱).

نمونه‌گیری به صورت کاملاً هدفمند و با استفاده از تکنیک گلوله برفی و پس از رسیدن به اشباع داده انجام شد که در نهایت ۱۵ نفر به عنوان متخصص در این زمینه انتخاب شدند (جدول شماره ۲)). مصاحبه‌ها (بین ۳۰ تا ۶۰ دقیقه) ضبط و یادداشت و بلافاصله پیاده می‌شد تا با مرور چندبارۀ گفت‌وگوها، تحلیل و بررسی دقیق‌تری نسبت به دیدگاه‌های خبرگان انجام شود.

جدول شماره (۲): مشخصات خبرگان پژوهش

ردیف	مشخصات خبره
۱	معاون آموزشی دانشکده گردشگری دانشگاه علم و فرهنگ
۲	مدیر دپارتمان گردشگری دوره‌های تخصصی کوتاه‌مدت دانشگاه علم و فرهنگ
۳	عضو هیئت‌علمی دانشگاه علم و فرهنگ و عضو مرکز پژوهش‌های مجلس
۴	رئیس دانشگاه علم و فرهنگ و نماینده جهاد دانشگاهی در ارتباط با مجلس شورای اسلامی
۵	عضو انجمن هتلداران کشور و رئیس جامعه هتلداران یزد
۶	مدیر پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
۷	راهنما و پژوهشگر پاسارگاد و محور همایشی
۸	مدیر آژانس گردشگری، تهران
۹	عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه طباطبایی و عضو فراکسیون گردشگری مجلس شورای اسلامی
۱۰	عضو هیئت‌علمی پژوهشکده گردشگری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور
۱۱	کارشناس بازاریابی و امور بین‌الملل سازمان ایرانگردی و جهانگردی
۱۲	مدیر آژانس، اصفهان
۱۳	عضو هیئت‌علمی دانشگاه یزد
۱۴	کارشناس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
۱۵	کارشناس سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اصفهان

بحث

فرضیه‌ها و مدل پیشنهادی

امنیت و گردشگری، پارامترهای يك معادل‌اند که با هم نسبتی مستقیم دارند. در واقع همان‌طور که یکی از عوامل مهم توسعه گردشگری وجود امنیت است، رونق گردشگری در یک منطقه و تردد گردشگران در یک مقصد، موجب به وجود آمدن امنیت می‌شود. البته نباید فراموش کرد که این قضیه همیشه هم صادق نیست؛ چراکه در برخی مواقع، وجود پدیده گردشگری و رفت‌وآمد گردشگران باعث ناامنی شده است. با این وجود، صنعت گردشگری و مقوله امنیت ارتباط تنگاتنگی با هم دارند. در این قسمت فرضیه‌ها، مدل پیشنهادی، آزمون‌های تحقیق و مدل شبکه عصبی آمده است.

H1: تمام سازه‌ها بر سازه هدف یعنی «امنیت» تأثیرگذارند.

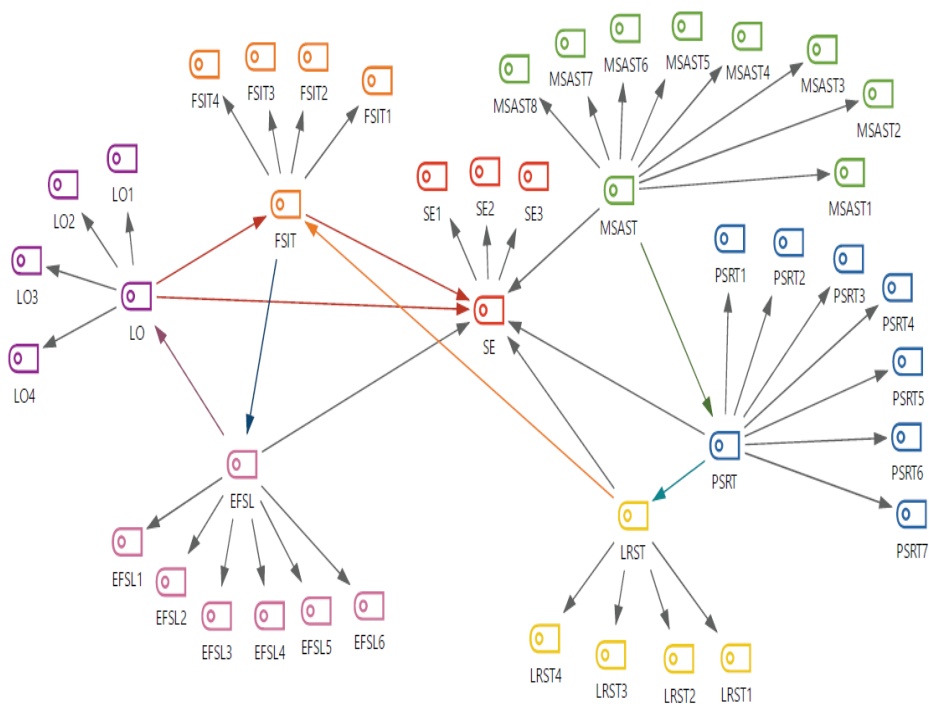
H2: سازه بومی‌سازی به‌عنوان متغیر وابسته بر متغیر مستقل سازه هدف (امنیت) تأثیرگذار است.

H3: سازه احساس امنیت به‌عنوان متغیر وابسته بر متغیر مستقل سازه هدف (امنیت) تأثیرگذار است.

H4: سازه احساس امنیت بر سازه بومگردی در محل موقعیت استاندارد تأثیرگذار است.

H5: سازه قوانین در خصوص امنیت گردشگران بر سازه احساس امنیت تأثیرگذار است.

H6: سازه خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری بر سازه قوانین امنیت گردشگری تأثیرگذار است.

شکل (۱): مدل پیشنهادی

بر اساس جدول شماره (۲)، در این پژوهش هر دو آزمون بالای ۰/۶ بوده و این بدین معنی است که کیفیت داده‌ها بسیار خوب است. ازسوی دیگر، سطح معناداری ۰/۰۰۰۷ نشان می‌دهد که اجرای تحلیل عاملی برای سؤالات این پژوهش مورد تأیید است.

RMSEA - نیکویی برازش از طریق فرمول $\sqrt{(x^2-dh) \div [df (N-1)]} = \sqrt{(1661.178-946) \div (946(94-1))} = 0.090161272124 \approx 0.09 < 0.1$ در نتیجه می‌توان گفت داده‌های این پروژه به برابری (نیکویی برازش) رسیده است.

H7: سازه حفظ و تقویت امنیت و ایمنی در گردشگری بر سازه خطرات امنیت گردشگری تأثیرگذار است.

آزمون بارتلت^۱

یکی از آزمون‌هایی که قبل از تحلیل عاملی استفاده می‌شود، آزمون بارتلت است. از اساسی‌ترین مفروضات تحلیل عاملی این است که باید بین متغیرها همبستگی وجود داشته باشد و اگر متغیرها از یکدیگر مستقل باشند، به‌کارگیری مدل برای تحلیل عاملی مناسب نخواهد بود. آزمون بارتلت به ارزیابی این موضوع می‌پردازد. همچنین سطح معناداری باید وجود داشته باشد و آلفای میزان خطا (۰/۰۵) است^۲. جدول شماره (۳) نتایج این آزمون را نشان می‌دهد.

3. Root Mean Square Error of Approximation → RMSEA < 0.1

1. Bartlett
2. Significant level → Sig < 0.05

جدول شماره (۳): کفایت نمونه‌گیری (آزمون کفایت حجم نمونه و بارتلت)

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		627.
	Approx. Chi-Square	1661.178
Bartlett's Test of Sphericity	Df	946
	Sig.	000.

جدول شماره (۴): تحلیل عاملی اکتشافی (مقدار ویژه)

Total Variance Explained						
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	11.642	32.340	32.340	11.642	32.340	32.340
2	5.960	16.556	48.896	5.960	16.556	48.896
3	5.266	14.627	63.523	5.266	14.627	63.523
4	4.616	12.824	76.346	4.616	12.824	76.346
5	2.787	7.743	84.089	2.787	7.743	84.089
6	2.273	6.314	90.404	2.273	6.314	90.404
7	2.182	6.061	96.465	2.182	6.061	96.465
8	1.273	3.535	100.000	1.273	3.535	100.000

تحلیل عاملی^۱

برای تهیه یک مقیاس معتبر، همچنین برای غربال آیت‌ها و انتخاب آیت‌های اصلی، از روش تحلیل عاملی استفاده شد. به دلیل تایید روایی محتوا توسط خبرگان (تایید سؤالات و محتوای پرسشنامه) تحلیل عاملی تأییدی انجام نشد. همچنین با توجه به اینکه پایه و اساس سؤالات، دسته‌بندی و همچنین وجود یا عدم ضرورت وجود گویه‌ها قبلاً توسط تست لاوشه بررسی شده است از تحلیل عاملی اکتشافی یا مقدار ویژه استفاده شده است.

همانطور که در جدول شماره (۴) آمده است داده‌ها در هشت دسته کلی قابل خلاصه‌سازی اند. همچنین

1. Exploratory factor analysis (EFA)

تحلیل‌ها نشان می‌دهد حد آستانه درصد تجمعی بالاتر از ۶۵ است (بالای ۶۸/۰ حدود ۹۶ درصد) و این یعنی ما در این پروژه به حد آستانه درصد تجمعی رسیده‌ایم و به تنظیم و تغییر چرخش نیازی نیست. البته حد آستانه درصد تجمعی این پروژه به ۱۰۰ رسیده است.

از آنجا که نامگذاری اختصاری (تجمیع چند شاخص و ایجاد یک سازه)^۲ برای متغیرهای پنهان از طریق میانگین گرفتن از سؤالات یک مؤلفه، در خلاصه‌سازی و راحت‌تر شدن محاسبات کمک شایانی می‌کند. به همین جهت، برای هر مؤلفه به صورت اختصار یک نام تعیین و میانگین سؤالات را محاسبه و در آن سازه ذخیره کردیم که جزئیات آن را در جدول شماره (۵) مشاهده می‌کنید.

2. Construct

جدول شماره (۵): نام‌گذاری اختصاری

نام مؤلفه (متغیر پنهان/سازه)	نام اختصاری (متغیر پنهان/سازه)
امنیت (سازه هدف)	Security (SE)
بومی‌سازی	Localization (LO)
حفظ و تقویت امنیت و ایمنی در گردشگری	Maintaining Security and Safety in Tourism (MSAST)
خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی را در گردشگری	Potential Safety and Security Risks in Tourism (PSRT)
احساس امنیت	Feeling of Security and Safety in Iranian Tourism (FSIT) Ecotourism in the Field of Standard Location (EFSL)
بوم‌گردی در زمینه محل و موقعیت استاندارد	(EFSL)
قوانینی در خصوص امنیت گردشگران	Laws Regarding the Safety of Tourists (LRST)

جدول شماره (۶): آزمون علامت و ویلکاکسون

Test Statistics			
	LO - SE	EFSL - FSIT	PSRT - MASAT
Z	-6.916 ^b	-6.651 ^b	-2.556 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000	.000	.011
a. Wilcoxon Signed Ranks Test b. Based on negative ranks.			

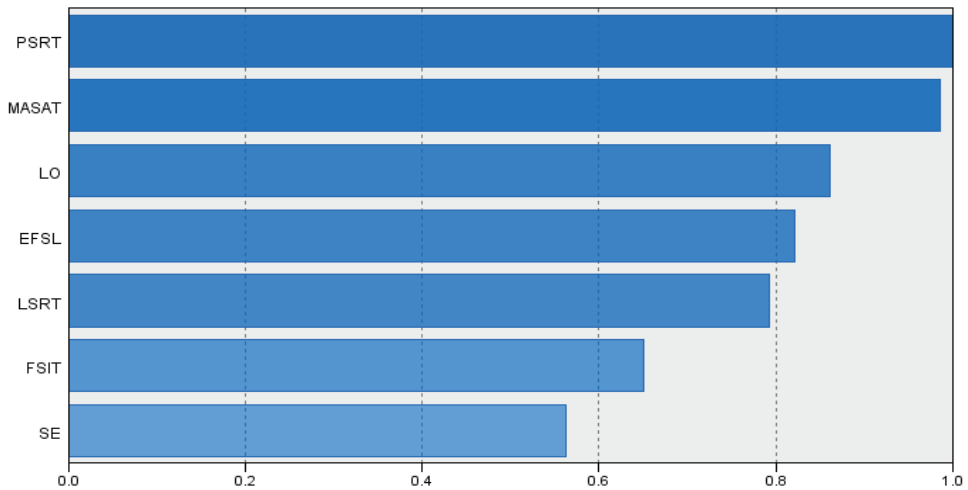
آزمون علامت و آزمون ویلکاکسون

برای آزمون فرض پیرامون میانگین يك جامعه از آزمون علامت تک‌نمونه استفاده می‌شود. برای آزمون فرض پیرامون دو میانگین از يك جامعه از آزمون علامت زوجی استفاده می‌شود. نظر به برخی نارسائی‌های آزمون علامت زوجی از آزمون ویلکاکسون استفاده می‌شود. آزمون ویلکاکسون همان آزمون علامت زوجی است که در آن اختلاف نسبی تفاوت از میانگین لحاظ می‌شود. یعنی اندازه داده‌ها نیز در نظر گرفته می‌شود. بنابراین آزمون ویلکاکسون برای مقایسه دو میانگین از يك جامعه استفاده می‌شود. در این پژوهش سازه «امنیت» و «بومی‌سازی» با یکدیگر، سازه

«بوم‌گردی در محل و موقعیت استاندارد» و «احساس امنیت» با یکدیگر، سازه «خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری» و «حفظ و تقویت امنیت و ایمنی» با یکدیگر در یک طبقه قرار دارند (جدول شماره (۶)).

در این قسمت میزان مقادیر پیش‌بینی شده توسط شبکه، با تغییر مقادیر متغیر مستقل، تغییر می‌کند. نرمال‌سازی این مقادیر بسیار ساده است و با تقسیم مقادیر اهمیت بر بزرگ‌ترین مقدار آن حاصل و به صد درصد بیان می‌شود.

در نمودار میله‌ای شکل شماره (۲)، اهمیت مقادیر پیش‌بینی شده توسط شبکه دیده می‌شود که بالاترین و کامل‌ترین مقدار پیش‌بینی شده توسط شبکه، سازه

شکل شماره (۲): نمودار اهمیت متغیرهای مستقل

به عنوان متغیر وابسته و سازه هدف، یعنی «امنیت»، به عنوان متغیر مستقل است.

آماره دوربین-واتسون یک آماره آزمون است که برای بررسی وجود خود همبستگی (رابطه بین مقادیر که با تأخیر زمانی مشخص از یکدیگر جدا شده اند) بین باقیمانده ها در تحلیل رگرسیون استفاده می شود. مقدار این آماره همواره بین ۰ تا ۴ قرار می گیرد. طبق جدول شماره (۶) مقدار ضریب تعیین (واریانس) برابر با 0.937 یعنی تقریباً ۹۳ درصد است که بهترین مقدار واریانس (نزدیک به ۱۰۰ درصد) است. و همچنین آماره دوربین واتسون $2/116$ است که مقدار بین $1/5$ الی $2/5$ نشانگر عدم وجود همبستگی است که حالت مطلوب در تحلیل رگرسیون خطی نیز هست. جدول شماره (۷)، نشانگر تأیید مدل رگرسیون خطی است.

در نتیجه می توان گفت سازه «احساس امنیت» مهم ترین سازه است و بیشترین تأثیر بر سازه هدف،

«خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری» است، سپس به ترتیب سازه های «حفظ و تقویت امنیت و ایمنی»، «بومی سازی»، «بوم گردی در محل و موقعیت استاندارد»، «قوانین در خصوص امنیت و ایمنی»، «احساس امنیت» و «امنیت» قرار گرفته اند. این نمودار نشان دهنده اولویت بررسی، «خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری» است.

رگرسیون خطی^۱ و دوربین واتسون^۲

برای سنجش تأثیرات متغیرها با در نظر گرفتن روابط همزمان آنها بر یکدیگر از رگرسیون خطی استفاده شده است. معنای لغوی رگرسیون بازگشت به گذشته است و وجه تسمیه این روش نیز استفاده از داده های گذشته برای پیش بینی آینده است. در پژوهش های رگرسیون هدف پیش بینی یک یا چند متغیر وابسته (ملاک) براساس یک یا چند متغیر مستقل (پیش بین) است. در این پژوهش دو سازه «احساس امنیت» و «بومی سازی»

1. Linear Regression
2. Durbin-Watson

جدول شماره (۷): آزمون رگرسیون خطی

Model Summary					
Model	R	Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.937 ^a	.879	.877	21422.	2.116

Coefficients						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T (Beta) 1.96	Sig<0.05
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	-.359	122.		-2.945	.004.
	LO	-.128	.033	-.114	-3.836	.000.
	FSIT	1.184	.035	.996	33.398	.000.

a. Dependent Variable: SE

نتیجه	Sig.	Beta	تأثیرگذاری	فرضیه
تأیید فرضیه	.000.	33.398	تأثیر مستقیم و بالای سازه احساس امنیت به سازه هدف (امنیت)	H

نیز خوانده می‌شوند. هریک از سلول‌های عصبی مغز انسان، موسوم به نورون^۴، پس از دریافت ورودی (از یک سلول عصبی یا غیرعصبی دیگر)، پردازشی روی آن انجام می‌دهند و نتیجه را به یک سلول دیگر (عصبی یا غیرعصبی) انتقال می‌دهند. اگر مدل ما بسیار ساده باشد و پارامترهای بسیار کمی داشته باشد، ممکن است دارای سوگیری^۵ بالا (تفاوت بین پیش‌بینی میانگین مدل ما و مقدار درستی است که ما سعی داریم آن را پیش‌بینی کنیم) و واریانس پایین باشد. از سوی دیگر، اگر مدل ما دارای تعداد زیادی پارامتر باشد، واریانس بالا و سوگیری پایین خواهد داشت. در شکل شماره (۳) مدل شبکه عصبی به دست آمده که سازه‌ها در

یعنی «امنیت»، را داراست. بدین معنا که اگر گردشگر در محیط توریستی امنیت را حس کند، یعنی امنیت در آن منطقه تضمینی است. بعبارت دقیق‌تر براساس آزمون رگرسیون خطی امنیت گردشگر در ابتدا وابسته به احساس امنیت است و در این صورت امنیت گردشگری تضمین خواهد شد.

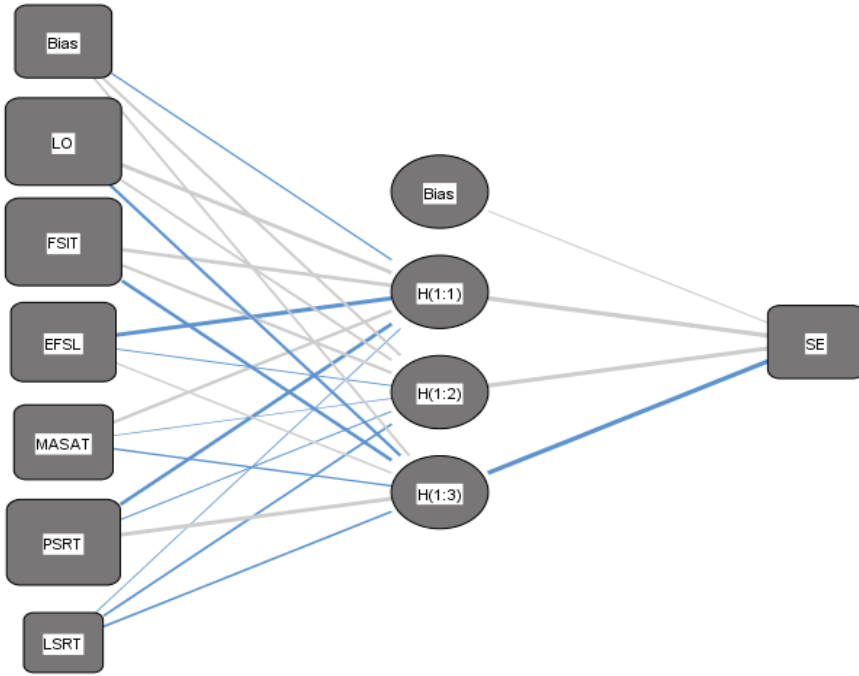
مدل شبکه عصبی^۱

یکی از پایه‌ای‌ترین مدل‌های عصبی موجود، مدل پرسپترون چندلایه^۲ است که عملکرد انتقالی مغز انسان را شبیه‌سازی می‌کند. در این نوع شبکه عصبی، بیشتر رفتار شبکه‌ای مغز انسان و انتشار سیگنال در آن مد نظر بوده است و از این رو، گهگاه با نام شبکه‌های پیش‌خورد^۳

4. Neuron
5. Bias

1. Neural network model
2. Multi-Layer Perceptron (MLP)
3. Feedforward Networks

— Synaptic Weight > 0
 — Synaptic Weight < 0

Hidden layer activation function: Hyperbolic tangent

Output layer activation function: Identity

شکل شماره (۳): مدل نهایی تحقیق

این مدل بدین صورت است:
 فرضیه ۱: سه سازه «قوانین در خصوص امنیت و ایمنی»، «خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری»، «بوم گردی در محل و موقعیت استاندارد» بر سازه هدف «امنیت» تأثیرگذارند.
 فرضیه ۲: چهار سازه «بوم گردی در محل و موقعیت استاندارد»، «حفظ و تقویت امنیت و ایمنی»، «خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری» و «قوانین در خصوص امنیت و ایمنی» بر سازه هدف «امنیت» تأثیرگذارند.
 فرضیه ۳: چهار سازه «قوانین در خصوص امنیت

لایه های ورودی^۱ و نوروں در لایه پنهان^۲ و سازه هدف در لایه خروجی^۳ قرار دارد. در این پژوهش فقط با یک سوگیری مواجه هستیم و این یعنی پایین ترین سطح خطای موجود که بسیار مورد مطلوب است. در مدل به دست آمده سه فرضیه کلی ترسیم شده است. خطوط پرننگ به معنای نقش بیشتر و بالا و تأثیرگذارتر بودن فرضیه ها و اثر سازه ها بر سازه هدف است. در این مدل فرضیه سوم دارای بالاترین اهمیت و دارای بیشترین تأثیرگذاری بر سازه هدف نیز هست. تحلیل

1. Input Layer
2. Hidden Layer
3. Output Layer

و ایمنی»، «حفظ و تقویت امنیت و ایمنی»، «بومی سازی» و «احساس امنیت» بر سازه هدف «امنیت» تأثیرگذارند.

نکته خیلی مهم در فرضیه سوم این است که در مدل، دو سازه «بومی سازی» و «احساس امنیت» پررنگ ترین خط مسیر را دارند. عبارت دقیق تر این دو متغیر بیشترین تأثیرگذاری را بر سازه هدف یعنی «امنیت» دارند و میان این دو، سازه «احساس امنیت» بر سازه هدف (امنیت) تأثیر بیشتری دارد. همانطور که پیشتر گفته شد این رابطه عیناً در آزمون رگرسیون خطی نیز تأیید شد.

نتیجه گیری

می توان ادعا کرد هرچند که ظرفیت های بالقوه کشور در حوزه بوم گردی توجه علاقه مندان و فعالان صنعت گردشگری را به این حوزه جلب کرده و تعداد محل های بوم گردی در کشور رو به فزونی نهاده است، اما این ظرفیت از گردشگری به دلایل مختلفی از جمله، ضعف در تبلیغات، عدم حمایت های لازم و مناسب از سوی نهادهای ذی ربط، نبود برنامه جامع و متناسب با ظرفیت های بوم گردی، عدم شناخت کافی فعالان بوم گردی نسبت به قوانین استاندارد جهانی در این بخش و همچنین فرصت های آن برای مردم محلی و...، نتوانسته جایگاه مناسبی در فعالیتهای کلان گردشگری بیابد و بخش عمده ای از این ظرفیت در کشورمان همچنان بدون استفاده مانده است. از سوی دیگر، از آنجاکه تعداد گردشگران علاقه مند به بوم گردی در دنیا رو به افزایش است، توجه به بهره مندی از ظرفیت های بی شمار گردشگری بومی در کشور و شهر اصفهان می تواند در جذب گردشگران خارجی مؤثر باشد که لازمه این امر، تدوین و تهیه قوانین و استانداردهای مناسب با صنعت بوم گردی، ارائه آموزش های لازم به فعالان بوم گردی، حمایت از سرمایه گذاران برای ورود به این حوزه و

نظارت دقیق بر فعالیت اقامتگاه های بوم گردی است که حضور مؤثر مسئولان نهادهای ذی ربط را می طلبد و علاوه بر آن، توسعه اقتصاد محلی و حضور فعال بخش خصوصی در صنعت گردشگری از جمله فرصت هایی است که صنعت بوم گردی می تواند پیش روی توسعه پایدار کشور در صنعت قرار دهد.

در این مطالعه، بومی سازی استانداردهای امنیت در گردشگری و بوم گردی به عنوان پدیده محوری الگو در نظر گرفته شد و از تحلیل نتایج پژوهش عوامل اصلی و راهبردها برای بومی سازی استانداردهای امنیت در گردشگری مشخص گردید.

در شناسه گذاری محوری مقوله های اصلی، که در این پژوهش مطالعه شد، مشخص گردید که در حال حاضر بومی سازی استانداردهای امنیت را، در پنج محور اصلی، می توان به صورت زیر دسته بندی کرد و در اولویت قرار داد که عبارت اند از:

۱. قوانین و مقررات:

بحث قوانین و مقررات به تصمیم گیران و سیاست گذاران این حوزه، به خصوص سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مربوط می شود و چالش هایی که در خصوص قوانین و مقررات این بخش شناسایی شده اند، عبارت اند از:

- عدم درک درست از مفهوم و هدف گردشگری؛
- توجه بیش از حد به توسعه کمی بدون توجه به توسعه کیفی؛
- عدم وجود آموزش در بخش گردشگری؛
- عدم نظارت اصولی و ارزیابی در بخش گردشگری؛
- عدم وجود کارشناسان متخصص و آشنا با نحوه پیاده سازی طرح؛
- اعطای مجوز به افراد فاقد صلاحیت.

۲. عوامل اقتصادی:

یکی از مهم ترین دلایل سرمایه گذاری در هر فعالیت و

کسب و کاری، درآمذایی و تحقق اهداف اقتصاد است. در بخش گردشگری نیز این امر یکی از دلایل اصلی علاقه‌مندان است، اما در خصوص اهداف اقتصادی نیز آسیب‌ها و چالش‌هایی به شرح زیر وجود دارد:

- عدم وجود برنامه‌بازاریابی و تبلیغات؛
- وجود دید صرف اقتصادی؛
- عدم توجه به بومی بودن سرمایه‌گذاران.

۳. عوامل اجتماعی و فرهنگی:

یکی دیگر از بحث‌های مهم توسعه پایدار گردشگری توجه به مسائل اجتماعی-فرهنگی از سوی گردشگران جامعه محلی است که هر دو جامعه و به خصوص گردشگران باید به فرهنگ و ارزش‌های جامعه محلی احترام بگذارند، اما به دلیل آسیب‌ها و چالش‌هایی که در این بخش وجود دارد، این امر در حال حاضر محقق نشده است. این چالش‌ها عبارت‌اند از:

- عدم توجه به موضوع ذی‌نفعان و طبقاتی شدن جامعه محلی که باعث به وجود آمدن تنش و کشمکش در میان جامعه محلی می‌شود؛
- اثر نمایشی یا تقلید مردم جامعه محلی از رفتارهای گردشگران که این امر به مرور زمان باعث تغییر ارزش‌های جامعه محلی می‌شود و در مناطق روستایی نمود بیشتری دارد.

۴. عوامل محیط بومی:

منظور از محیط بومی دو مؤلفه محیط انسانی و محیط زیست است که در این زمینه موضوع ظرفیت قابل تحمل مقصد اهمیت دارد و دو نوع آسیب از این منظر متوجه فعالیت‌های گردشگری است:

- ظرفیت قابل تحمل ادراکی: بدین معنی که تعداد زیاد گردشگران باعث بروز اختلالاتی، مانند شلوغی و ترافیک، افزایش قیمت محصولات و.. خواهد شد و باعث می‌شود مردم محلی در برابر افزایش تعداد

گردشگران مقاومت کنند و مشکلات به وجود آمده را با حضور گردشگران مرتبط بدانند.

- ظرفیت قابل تحمل زیست محیطی: به این معنی که حضور گردشگران بیشتر از ظرفیت قابل تحمل زیست محیطی موجب آسیب رساندن به گونه‌های جانوری و گیاهی مقصد می‌شود و این امر با اهداف توسعه پایدار گردشگری مغایر است.

۵. نیروی انسانی:

یکی از شرایط اساسی توفیق هر کسب و کاری، وجود نیروی انسانی متخصص است که در حوزه گردشگری نیز همانند دیگر حوزه‌ها در بخش نیروی انسانی چالش‌هایی به شرح زیر وجود دارد:

- عدم وجود نیروی انسانی آموزش دیده و آموزش دهنده؛
- عدم آموزش و توانمندسازی جامعه محلی.

مقادیر پیش‌بینی شده توسط شبکه عصبی نیز مشخص می‌کند که بالاترین و کامل‌ترین مقدار پیش‌بینی شده توسط شبکه، سازه «خطرات بالقوه ایمنی و امنیتی در گردشگری» است، سپس به ترتیب سازه‌های «حفظ و تقویت امنیت و ایمنی»، «بومی‌سازی»، «بوم‌گردی در محل و موقعیت استاندارد»، «قوانین در خصوص امنیت و ایمنی»، «احساس امنیت» و «امنیت» قرار می‌گیرند. همچنین مشخص شد که در بین تمام سازه‌ها، بیشترین اثر بر سازه هدف (امنیت) متعلق به سازه «احساس امنیت» با مقدار آماره $T = 1/96$ است. این بدین معنی است که احساس امنیت گردشگر به مثابه تضمین امنیت است. به عبارت دیگر با وجود امنیت و در فقدان احساس امنیت هیچ ضمانتی از تعریف و درک امنیت برای گردشگران وجود ندارد و این ضرر بزرگی بر چرخه اقتصادی گردشگری خواهد بود. بر این اساس می‌توان ادعا کرد مهم‌ترین عامل در بومی‌سازی استانداردهای بوم‌گردی احساس امنیت توسط گردشگر است. با

توجه به مطالعه بومی سازی استانداردهای امنیت در بوم گردی، راهکارهای بهبود وضعیت امنیت در این بخش عبارت است از:

- تعریف صحیح و درک مفهوم اقامتگاه‌های بوم گردی و هدف از ایجاد و توسعه آنها؛
- توسعه کیفی بوم گردی در کنار توسعه کمی آنها؛
- تعریف استانداردهای مشخص و نظارت اصولی بر فعالیت‌های این واحدها؛
- ایجاد واحدهای آموزشی به منظور آموزش و توانمندسازی فعالان و سرمایه‌گذاران و مردم محلی؛
- تغییر رویه در اعطای مجوز و اعطای مجوز به افراد دارای صلاحیت؛
- آموزش کارشناسان خبره و متخصص در زمینه اقامتگاه‌های بوم گردی؛

- تدوین برنامه بازاریابی و تبلیغات متناسب با این موضوع برای جذب مشتریان؛
- سرمایه‌گذاری افراد متخصص و علاقه‌مند به بوم گردی در این بخش؛

- توجه به بومی سازی سرمایه‌گذاران در این حوزه و در اولویت قرار دادن سرمایه‌گذاران بومی؛
- تلاش برای مشارکت دادن اکثریت افراد جامعه محلی به منظور حمایت جامعه محلی از اجرای طرح؛

- حفظ سنت‌ها و آیین‌ها و ارزش‌های فرهنگی جامعه محلی از طریق آموزش؛
- آموزش جامعه محلی و توانمندسازی آنها در مورد نحوه تعامل با گردشگران و جلب رضایت گردشگران؛
- تربیت نیروی انسانی متخصص در بخش اقامتگاه‌های بوم گردی؛

- ایجاد بازارچه‌های کوچک صنایع دستی در اقامتگاه‌های هر روستا به منظور معرفی و فروش آثار روستاییان و کمک به اقتصاد آنان؛

- توجیه جامعه میزبان پیرامون الزام و ضرورت حضور گردشگر در منطقه به منظور پویایی همه جانبه مقصد با علم به گوشزد نمودن پیامدهای منفی حضور و ارائه راهکارهایی در جهت تکمیل کردن آنها.

در نهایت می‌توان گفت، با توجه به نتایج پژوهش، برای اجرای موفق بومی سازی استانداردهای امنیت در گردشگری در کشور جنبه‌های فرهنگی و اقتصادی در اولویت هستند. عوامل دیگری که در اولویت قرار دارند عبارت‌اند از: مدیریت جاذبه‌ها و رویدادها، توسعه زیرساخت‌ها و خدمات لازم، قوانین مقررات و تدوین سیاست‌های کلان در بوم گردی. راهبردهایی نیز نظیر تعامل بخش دولتی و خصوصی، داشتن نگاه سیستمی و جذب سرمایه‌گذار نیز در تحقق این مهم به ایفای نقش می‌پردازد.

منابع

۱. افتخاری، اصغر. (۱۳۹۳). تحلیل الگوی تعامل و آزادی و امنیت. پژوهش‌های راهبردی سیاست، ۲(۸)، ۸۳-۹۹.
۲. ایمانی خوشخو، محمد حسین، سعید داغستانی. (۱۳۹۴). سرانه‌های گردشگری: ابزار مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه. مدیریت شهری، شماره ۳۸، ۳۲-۱۹.
۳. شاهپوندی، احمد. (۱۴۰۰). طرح گروه پژوهشی مطالعات کاربردی شهری و منطقه‌ای دانشگاه هنر اصفهان، در دست انجام.
۴. خنیفر، حسین، و مسلمی، ناهید. (۱۳۹۶). اصول و مبانی روش‌های پژوهش کیفی رویکردی نو و کاربردی. جلد اول، تهران: انتشارات نگاه دانش.
۵. فیض‌پور، محمدعلی، و امامی میبیدی، مهدی. (۱۳۹۱). «توسعه اقتصادی صنعت گردشگری در ایران و مقایسه آن با کشورهای منطقه سند چشم‌انداز»،

6(3), 191-209.

9. Hakeem, S. M. A., & Khan, M. Y. (2018). Urban tourism: the perspective on tourism impacts in Cambridge, United Kingdom. *Marketing and Management of Innovations*, (3), 268-275. [10.21272/mmi.2018.3-24](https://doi.org/10.21272/mmi.2018.3-24)

10. Bayat, Bahram. (2009). *Sociology, Feeling security*. Amirkabir Publisher.

11. Hermawan, H., Wijayanti, A., & Nugroho, D. S. (2019). Loyalty on Ecotourism analysed using the factors of tourist attraction, safety, and amenities, with satisfaction as an intervening variable. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 8(5), 1-19. [10.31227/osf.io/sbdlmu](https://doi.org/10.31227/osf.io/sbdlmu)

مطالعات مدیریت گردشگری، ۷ (۱۹)، ۱۷۷-۱۳۹.
[20.1001.1.23223294.1391.7.19.7.3](https://doi.org/10.1001.1.23223294.1391.7.19.7.3)

۶. ضرغام بروجنی، حمید، محمودزاده، مجتبی، مروتی شریف‌آبادی، علی، و اسدیان اردکانی، فائزه. (۱۳۹۷). گردشگری دینی، الزامات، راهبردها و پیامدها. فصلنامه علمی-پژوهشی مدیریت اسلامی، ۲۶ (۲)، ۲۳۷-۲۱۳.

۷. موسوی، میر نجف، عبداله‌زاده، مهدی، و باقری کسکولی، علی. (۱۳۹۴). گردشگری مذهبی، ماهیت و مفاهیم، تهران: انتشارات آزاد.

8. Augustin, M. (1998). National Strategies for Rural Tourism Development and Sustainability. *Development and Sustainability. The experience journal of Sustainable Tourism*,

نحوه ارجاع به این مقاله:

اسماعیلیان، زهرا سادات. (۱۴۰۳). بومی‌سازی استاندارد امنیت با بهره‌گیری از ایزوهای استاندارد بین‌المللی در بوم‌گردی اصفهان. پژوهش‌های فضا و مکان در شهر، ۸ (۳۰)، ۶۳-۸۱. <https://doi.org/10.22034/jspr.2024.2036464.1073>

DOI: <https://doi.org/10.22034/jspr.2024.2036464.1073>

URL: https://jspr.jdisf.ac.ir/article_715441.html

Copyrights:

©2023 by the authors. Published by Journal of Urban Studies on Space and Place. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)).

